

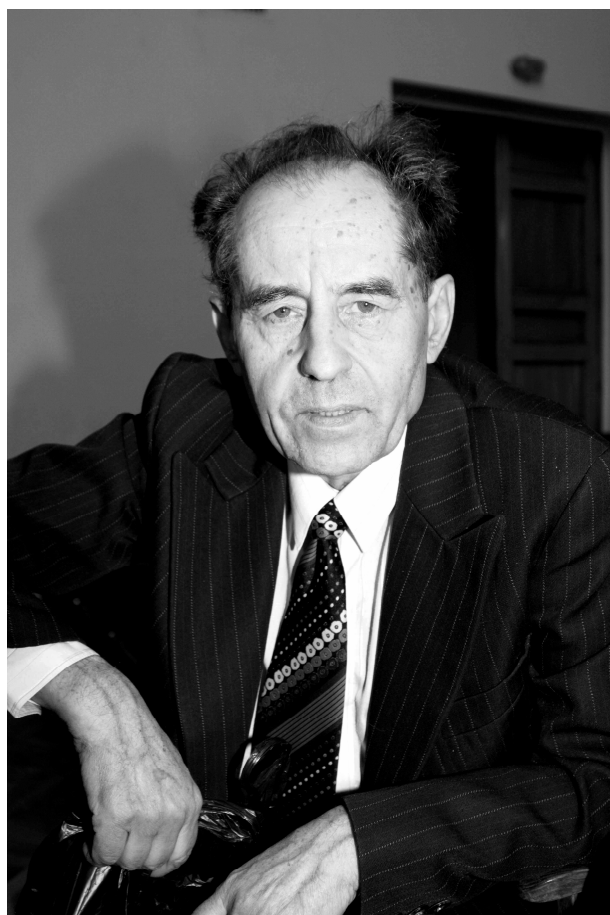
Чуйко С.М., Чуйко О.В.

¹ доктор фізико-математичних н., завідувач каф. математики та інформатики, ДВНЗ «ДДПУ»

² кандидат фізико-математичних н., доцент каф. математики та інформатики, ДВНЗ «ДДПУ»

e-mail: chujko-slav@ukr.net

ПАМ'ЯТІ ЄВГЕНА ПЕТРОВИЧА БЕЛАНА

10 жовтня 2017 року після важкої тривалої хвороби пішов з життя на 77 році відомий український учений, доктор фізико-математичних наук, професор Євген Петрович Белан. Народився Євген Петрович 28 лютого 1941 року в місті Євпаторія Кримської області у родині Белана Петра Андрійовича 1913 р.н. і Воловік Олени Юхимівни 1916 р.н. У 1963 році Євген Петрович закінчив фізико-математичний факультет Кримського державного педагогічного інституту ім. М.В. Фрунзе за фахом «математика, креслення та астрономія».

© Чуйко С.М., Чуйко О.В., 2018

Ще до закінчення інституту з 1 січня 1962 р. по 30 жовтня 1962 р. працював вчителем математики і фізики військової середньої школи Кримської області. Під час навчання в аспірантурі в Інституті математики АН УРСР (1 листопада 1963 р. по 30 жовтня 1965 р.) під керівництвом академіка АН УРСР Ю.О. Митропольського у 1965 році його було призвано до лав Радянської Армії. По закінченні служби у лавах Радянської Армії він повернувся на навчання в аспірантуру Інституту математики АН УРСР, яку закінчив 31 червня 1968 р. із представленням дисертації. У 1967 р. Євген Петрович одружився на Світлані Євгенівні Єфремовій 1940 р.н. У 1968 р. у них народився син Олексій.

У Слов'янському державному педагогічному інституті Євген Петрович працював із 1 липня 1968 р. на посаді викладача кафедри математики. На той час із 30 викладачів фізико-математичного факультету було лише чотири кандидата фізико-математичних наук. 22 квітня 1969 р. в Інституті математики АН УРСР під керівництвом академіка АН УРСР Ю.О. Митропольського Євген Петрович успішно захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук, на підставі чого з 15 листопада 1968 р. був переведений на посаду старшого викладача кафедри математики, а 22 травня 1970 р. рішенням ВАК СРСР отримав диплом кандидата фізико-математичних наук.

На фізико-математичному факультеті Євген Петрович із липня 1968 р. прочитав курси диференціальних рівнянь, аналітичної геометрії, проводив заняття з математичного аналізу. За сприяння ректора Слов'янського державного педагогічного інституту Євгену Петровичу було виділено трикімнатну квартиру, тим не менш 1 серпня 1971 р. Євген Петрович написав заяву про звільнення із Слов'янського державного педагогічного інституту у зв'язку з обранням на посаду до Кримського державного педагогічного інституту ім. М.В. Фрунзе. 28 серпня 1971 р. Євген Петрович був звільнений із посади старшого викладача кафедри математики Слов'янського державного педагогічного інституту.

З 1971 р. Євген Петрович працює на факультеті математики та інформатики Кримського національного університету імені В.І. Вернадського, на кафедрі диференціальних рівнянь і геометрії. У 2007 р. в Інституті математики АН УРСР під керівництвом академіка АН УРСР А.М. Самойленка Євген Петрович успішно захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора фізико-математичних наук. Назва дисертації: Метод інваріантних многовидів в теорії параболічних і функціонально-диференціальних рівнянь та його застосування. У 2013 р. Євген Петрович отримав звання професора

кафедри диференціальних рівнянь і геометрії.

На факультеті математики та інформатики Кримського національного університету імені В.І. Вернадського Євген Петрович читав рівняння математичної фізики, якісну теорію диференціальних рівнянь, сингулярно збурені задачі та спецкурси «Елементи теорії біфуркації» та «Динаміка структур в нескінченновимірних динамічних системах».

У коло наукових інтересів Євгена Петровича входили інваріантні многовиди у безкінченновимірних динамічних системах; біфуркації у параболічних задачах із перетворенням просторових змінних; динаміка дисипативних структур у параболічних задачах із малою дифузією.

Євген Петрович приймав участь у роботі оргкомітетів міжнародних конференцій КРОМШ та «Метод функцій Ляпунова та його застосування». Під науковим керівництвом Євгена Петровича у 2017 р. підготувала до захисту дисертацію «Динаміка структур параболічної задачі з перетворенням просторової змінної» Юлія Олександрівна Хазова. Наукова спеціальність: 01.01.02 — диференціальні рівняння, динамічні системи і оптимальне управління.

Євген Петрович входив до редакційних колегій Таврійського Вісника інформатики і математики та журналу Динамічні системи.

Вибрані публікації Євгена Петровича Белана

Література

1. Belan E.P., Lykova O.V. Rotating structures in a parabolic functional-differential equation // *Differ. Equ.* 40 (2004), no. 10, 1419–1430.
2. Belan E.P. On the interaction of traveling waves in a parabolic functional-differential equation // *Differ. Equ.* 40 (2004), no. 5, 692–702.
3. Belan E.P., Mikhalevich M.V., Sergienko I.V. Cyclicity of economic processes in systems with a monopsonic labor market // *Cybernet. Systems Anal.* 39 (2003), no. 4, 488–500.
4. Samoilenko A.M., Belan E.P. Quasiperiodic solutions of differential-difference equations on a torus // Special issue dedicated to Victor A. Pliss on the occasion of his 70-th birthday. *J. Dynam. Differential Equations* 15 (2003), no. 2–3, 305–325.
5. Belan E.P. Rotating waves in a parabolic problem with a transformed argument // *J. Math. Sci. (New York)* 107 (2001), no. 6, 4437–4442.
6. Belan E.P. Construction of an inertial manifold of a parabolic equation with a monotonic nonlinear part *J. Math. Sci. (New York)* 103 (2001), no. 1, 121–126.

7. Belan E.P., Lykova O.B. Central manifolds of quasilinear parabolic equations // *Ukrainian Math. J.* 50 (1998), no. 3, 361–376.
8. Belan E.P. Averaging and Hopf bifurcation in degenerate systems of differential equations with delays // *J. Math. Sci. (New York)* 90 (1998), no. 6, 2513–2517.
9. Belan E.P., Lykova O.B. A theorem on the central manifold of a nonlinear parabolic equation *Ukrainian Math. J.* 48 (1996), no. 8, 1153–1170.
10. Belan E.P., Lykova O.B. Integral manifolds and exponential splitting of linear parabolic equations with rapidly changing coefficients // *Ukrainian Math. J.* 47 (1995), no. 12, 1818–1836.
11. Belan E.P. Quasiperiodic solutions of semilinear groups of symmetries // *J. Math. Sci.* 82 (1996), no. 2, 3391–3394.
12. Belan E.P. Asymptotic method in the theory of second-order quasilinear Volterra integro-differential equations // *Ukrain. Mat. Zh.* 34 (1982), no. 6, 738–741.
13. Belan E.P., Semencov A.V. The isomorphism of R-normed modules // *Ukrain. Mat. Zh.* 28 (1976), no. 4, 524–526.
14. Mitropol'skiĭ Ju.A., Belan E.P. The reduction principle in the theory of stability of linear differential equations // *Ukrain. Mat. Zh.* 20 1968 no. 5, 654–660.
15. Belan E.P. The stability of almost diagonal systems of linear differential equations // *Ukrain. Mat. Zh.* 20 1968, 449–459.
16. Belan E.P. On the averaging method in the theory of finite difference equations // *Ukrain. Mat. Zh.* 19 1967 no. 3, 85–90.

Chujko S.M., Chujko O.V.

Donbas State Teachers' Training University, Slovians'k, Ukraine.

In memory of Yevgen Petrovich Belan